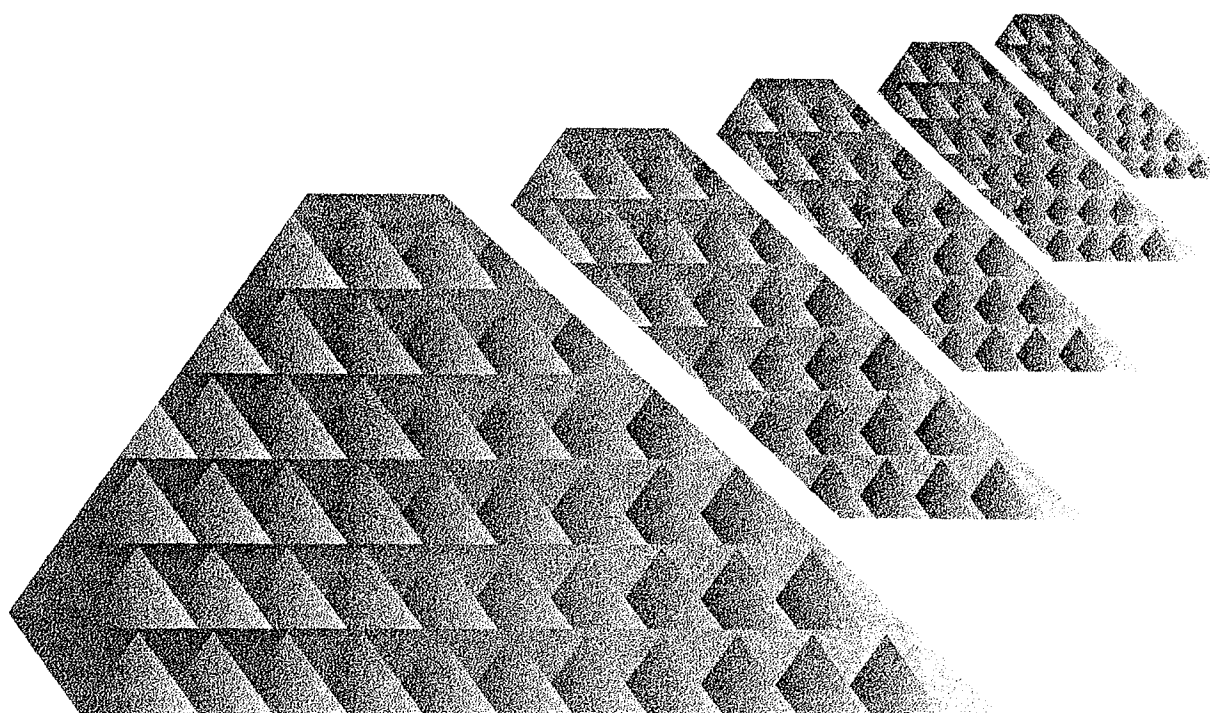

milieueffectrapportage

glastuinbouwlocatie eerste bathpolder

evaluatieprogramma

**milieueffectrapport glastuinbouwlocatie eerste bathpolder
evaluatieprogramma**

opdrachtgever: n.v. landbouwmaatschappij "de bathpolders"

nummer: 453.8465.02

datum : 12 augustus 1999

auteur : ir M.L. Verspui

1. INLEIDING	blz. 3
1.1. Wettelijk kader	3
1.2. Inhoud en doel van het evaluatieprogramma	3
1.3. Voorkeursalternatief glastuinbouwlocatie Eerste Bathpolder	3
2. EVALUATIEPROGRAMMA	5
2.1. Aandachtspunten evaluatieprogramma volgens het MER	5
2.2. Bodem en water	5
2.3. Ecologie	6
2.4. Landschap en cultuurhistorie	7
2.5. Energie en afval	8
2.6. Verkeer, woon- en leefmilieu	8
2.7. Samenvattend overzicht evaluatieonderzoek	9
3. PROCEDURELE ASPECTEN	11

1.1. Wettelijk kader

Door de N.V. Landbouwmaatschappij "De Bathpolders" wordt een glastuinbouwcomplex ontwikkeld in de Eerste Bathpolder in de gemeente Reimerswaal. De glastuinbouwlocatie heeft een bruto oppervlakte van circa 180 hectare. De locatie is globaal gelegen tussen de Oosterschelde, de Provinciale weg en het buurtschap Middenhof.

In het kader van de ruimtelijke planvorming voor deze glastuinbouwlocatie is conform de bepalingen van de Wet milieubeheer in 1998 een milieueffectrapport (MER) voor de glastuinbouwlocatie opgesteld. Als eerste ruimtelijk plan zal het ontwerpbestemmingsplan voor de glastuinbouwlocatie in 1999 ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad van Reimerswaal. Tegelijkertijd zal de gemeenteraad een evaluatieprogramma milieueffectrapportage (m.e.r.) vaststellen, zoals op grond van de artikelen 7.39 tot en met 7.43 van de Wet milieubeheer verplicht is.

1.2. Inhoud en doel van het evaluatieprogramma

Het evaluatieonderzoek m.e.r. heeft tot doel na te gaan of de werkelijke milieueffecten van ontwikkeling en gebruik van de glastuinbouwlocatie Eerste Bathpolder overeenkomen met de in het MER voorspelde effecten (= monitoring). Het gaat daarbij uiteraard om milieueffecten van het gekozen alternatief dat in het bestemmingsplan is uitgewerkt (voorkeursalternatief). Het onderzoek wordt beperkt tot aspecten waarvoor tijdens of na realisering van de glastuinbouwlocatie nog aanvullende maatregelen kunnen worden getroffen. Deze maatregelen moeten wel leiden tot een daadwerkelijke beperking van milieueffecten. In het evaluatieprogramma wordt in hoofdlijnen vastgelegd waarop het onderzoek zich zal richten en op welke wijze het onderzoek in hoofdlijnen zal worden uitgevoerd. Het evaluatieonderzoek wordt uitgevoerd door het bevoegd gezag, in dit geval de gemeenteraad van Reimerswaal.

1.3. Voorkeursalternatief glastuinbouwlocatie Eerste Bathpolder

Alternatieven in het MER

In het MER zijn twee inrichtingsalternatieven ontwikkeld: een basisalternatief en een meest milieuvriendelijk alternatief.

- basisalternatief: het basisalternatief gaat in hoofdzaak uit van de oorspronkelijke inzichten van de initiatiefnemer over de inrichting en het gebruik van de glastuinbouwlocatie. Het basisalternatief hanteert als uitgangspunt om het plangebied binnen een aantal milieudoelstellingen optimaal te kunnen benutten voor glastuinbouw en overige landbouw.
- meest milieuvriendelijk alternatief (MMA): in dit alternatief is de inrichting en het gebruik van de glastuinbouwlocatie gericht op een maximaal resultaat ten aanzien van duurzaamheid en leefbaarheid.

Naast deze alternatieven beschrijft het MER een aantal inrichtingsvarianten, die zich op één aspect richten en kunnen worden gecombineerd met beide alternatieven. Er zijn varianten geformuleerd voor de verkeersontsluiting, collectieve regenwateropslag, natuurontwikkeling in de dijkzone en energie (2 varianten).

Gekozen alternatief

In het evaluatieprogramma zijn alleen aspecten opgenomen die direct betrekking hebben op het voorkeursalternatief dat in het bestemmingsplan is uitgewerkt. In het evaluatieprogramma wordt ervan uitgegaan dat de realisering van het plan overeenkomstig het bestemmingsplan plaatsvindt.

De gemeente Reimerswaal heeft voor de ontwikkeling en inrichting van het glastuinbouwgebied in de Eerste Bathpolder in hoofdzaak gekozen voor het meest milieuvriendelijk alternatief. De meest belangrijke afwijking is dat ten aanzien van de natuurontwikkeling langs de Oosterscheldedijk is gekozen voor de variant natuurontwikkeling Oosterscheldedijk.

2.1. Aandachtspunten evaluatieprogramma volgens het MER

De Wet milieubeheer stelt geen nadere inhoudseisen aan het evaluatieprogramma. In het MER zijn reeds enkele aandachtspunten genoemd die in het evaluatieprogramma aan de orde zouden kunnen komen. Deze aandachtspunten zijn enerzijds bepaald op grond van relevant gebleken milieueffecten en anderzijds op grond van leemten in kennis, waardoor onzekerheid bestaat over de in het MER beschreven effecten. Deze aandachtspunten vormen de basis van het voorliggende evaluatieprogramma.

In de volgende paragrafen wordt het te verrichten onderzoek voor de relevante aspecten aangegeven.

2.2. Bodem en water

Waterkwaliteit

Uitgangssituatie

In het MER wordt aangegeven dat de waterkwaliteit in het plangebied niet voldoet aan de algemene kwaliteitsnormen. Met name de gehalten aan stikstof en fosfaat zijn hoog. Daarnaast wordt het oppervlaktewater gekenmerkt door hoge zoutgehalten. Op termijn zal het oppervlaktewater moeten voldoen aan de waterkwaliteitsnormen.

Na uitvoering van de glastuinbouwlocatie wordt in het gehele plangebied een verbetering van de waterkwaliteit verwacht. Dit is vooral het gevolg van beëindiging van het gebruik als bemest akkerland, de toepassing van zoveel mogelijk gesloten teeltsystemen in de glastuinbouw en de afvoer van afvalwater naar de afvalwaterzuiveringsinrichting. In het MER is er vanuit gegaan dat spuiwater afzonderlijk wordt opgevangen voordat het wordt gerecirculeerd. Verwacht wordt dat het chloridegehalte van het oppervlaktewater in het plangebied verder zal stijgen. In het MER wordt aangegeven dat verwacht wordt dat het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de glastuinbouw weliswaar hoger is dan in de uitgangssituatie (akkerbouw), maar dat de belasting van het oppervlaktewater met gewasbeschermingsmiddelen geringer zal zijn dan in de uitgangssituatie.

Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is na te gaan of de feitelijke waterkwaliteit in het gebied overeenkomt met de voorspelde waterkwaliteit uit het MER. Maatgevend voor de waterkwaliteit in het plangebied is vooral het gehalte aan fosfaten en nitraten. Daarnaast is voor de eventuele ontwikkeling van brakke natuurwaarden inzicht in het chloridegehalte gewenst. Tevens kan worden nagegaan in hoeverre er sprake is van residuen aan gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater.

Als toetsingskader kan gebruik worden gemaakt van de landelijk geldende richtwaarden (op dit moment het Maximaal Toelaatbaar Risico (MTR) zoals opgenomen in de Vierde Nota Waterhuishouding).

Uitvoering

In overleg/samenwerking met de waterbeheerder zal na volledige realisering van de glastuinbouwlocatie verspreid over het gebied een aantal waterkwaliteitsmeetpunten worden geïntroduceerd. Vooralsnog wordt uitgegaan van 2 meetpunten, waarvan één ter plaatse van waterpartijen in de dijkzone en één in een watergang midden in het glastuinbouwgebied langs de Bathpolderweg. Meting van de waterkwaliteit (in ieder geval voor de parameters totaal-stikstof, totaal-fosfaat, chloride en eventueel enkele in de glastuinbouw gangbare gewasbeschermingsmiddelen) vindt bij voorkeur met enige regelmaat plaats (bijvoorbeeld jaarlijks).

2.3. Ecologie

Invloed van assimilatiebelichting

Uitgangssituatie

Conform het Besluit tuinbouwbedrijven met bedekte teelt milieubeheer dienen zodanige voorzieningen te worden aangebracht dat 95% van de horizontale lichtuitstraling van assimilatiebelichting door de gevel wordt gereduceerd. Vanwege de eventuele negatieve hinder van assimilatiebelichting op de vogels op het schor nabij de Rattekaai zijn in het bestemmingsplan extra beperkingen voor het gebruik van assimilatiebelichting in het plangebied opgenomen. Ten noorden van de Bathpolderweg is geen assimilatiebelichting toegestaan, tenzij er een bovenafdekking wordt aangebracht met een lichtreductie van 85%. Een hoger percentage is thans technisch niet haalbaar. Door het treffen van deze maatregelen is het risico van effecten door assimilatiebelichting op vogels en zoogdieren op het schor vrijwel verwaarloosbaar.

Door het treffen van de vereiste voorzieningen om lichtuitstraling tegen te gaan zoals in MER en bestemmingsplan is aangegeven, zal geen hinder voor omwonenden optreden als gevolg van direct op woningen vallend kaslicht en als gevolg van direct zicht. Alleen de lichtgloed boven kassen kan enige hinder bij nabijgelegen woningen veroorzaken.

Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om na te gaan of de bedoelde voorzieningen daadwerkelijk zijn aangebracht. In geval van gebruik van assimilatiebelichting in het gebied wordt nagegaan of er sprake is van een zodanig lichtniveau dat eventuele verstoring optreedt van de vogels en zoogdieren op het schor. Eventueel kunnen aanvullende maatregelen worden getroffen. Tevens wordt in geval van toepassing van assimilatiebelichting nagegaan of sprake is van lichthinder voor omwonenden.

Uitvoering

In het kader van het handhavingsprogramma milieubeheer zal na volledige invulling van de glastuinbouwlocatie worden nagegaan of de in het bestemmingsplan aangegeven voorzieningen voor afscherming van de assimilatiebelichting daadwerkelijk zijn aangebracht. Wanneer op meer dan 25% van het areaal ten noorden van de Bathpolderweg assimilatiebelichting wordt toegepast, zal een lichtmeting ter plaatse van het schor worden uitgevoerd. Omdat verwacht wordt dat het risico op verstoring gering is, worden geen (uitgebreide) vogeltellingen gehouden. Voor zo ver er bij de gemeente klachten van omwonenden over lichthinder bekend zijn, worden deze bij dit onderzoek betrokken.

Versterking ecologische waarden en ecologische infrastructuur

Uitgangssituatie

Het MER en het bestemmingsplan gaan in op de mogelijkheden voor natuurontwikkeling en de mogelijkheden voor verbetering van ecologische relaties in en nabij de glastuinbouwlocatie. Ter plaatse van de zone langs de Oosterscheldedijk kan door middel van aangepast beheer een substantiële bijdrage worden geleverd aan de ontwikkeling van natuurwaarden. Daarnaast worden diverse andere maatregelen getroffen ter versterking van de ecologische infrastructuur, zoals de aanleg van natuurlijke oevers. Het beheer van de vegetaties is gericht op het ontwikkelen van een bloemenrijke begroeiing, een rijke insectenfauna en een gevarieerde populatie van kleine zoogdieren.

Het aangepaste beheer zal leiden tot een bloemenrijke vegetatie, een rijke insectenfauna en een gevarieerde populatie aan kleine zoogdieren. De inrichting van de gebieden ten behoeve van natuurbouw is ook afgestemd op de vestiging van de Noordse woelmuis in dit deel van het Oosterscheldegebied.

Doel van het onderzoek

Door de flora en fauna binnen de genoemde gebieden en zones te inventariseren kan worden vastgesteld of er sprake is van de beoogde natuurontwikkeling en diversiteit. Eventueel kunnen aanvullende inrichtings- en beheersmaatregelen worden genomen.

Uitvoering

Omdat de ontwikkeling van natuurwaarden enige tijd vergt, dient het onderzoek zich over een langere periode uit te strekken (circa 12 jaar). Voor de volgende diergroepen zullen inventarisaties worden uitgevoerd:

- kleine zoogdieren (waaronder Noordse woelmuis): sporenonderzoek of "life-traps";
- vleermuizen, dagvlinders en amfibieën: gerichte inventarisaties;
- plantensoorten: florakarteringen.

De inventarisaties worden op de volgende tijdstippen gehouden:

- 2 jaar na aanleg;
- 7 jaar na aanleg;
- 12 jaar na aanleg.

Indien blijkt dat de beoogde natuurontwikkeling en diversiteit niet aan de verwachtingen voldoen kan in de aard en intensiteit van het beheer worden bijgestuurd. Bijsturing in de vorm van areaalvergroting is niet reëel.

2.4. Landschap en cultuurhistorie

Duurzame ruimtelijke kwaliteit glastuinbouwgebied

Uitgangssituatie

Het plangebied maakt deel uit van het jonge zeekleilandschap. Het onbebouwde karakter van het landschap is door de bouw van een aantal kassen reeds verloren gegaan. Ook de kenmerkende windsingels zijn gerooid.

In het MER is aangegeven dat de openheid geheel verloren zal gaan. Aangegeven is dat dit "gecompenseerd" kan worden door een hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit van het glastuinbouwgebied te realiseren. De diverse natuurzones en de vormgeving van de hoofdontsluiting zorgen voor een goede streekeigen landschappelijke inpassing, een heldere hoofdstructuur en een aantrekkelijk woonmilieu.

Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is na te gaan of de invulling en vormgeving van de groenstroken, wegbeplanting, oppervlaktewater en landschappelijke inpassing overeenkomt met bedoelingen zoals neergelegd in het MER en het bestemmingsplan.

Het gaat hierbij met name om:

- laanbeplanting aan de noordzijde van de Bathpolderweg;
- boombeplanting langs de Oude Rijksweg N289 (in overleg met de provincie) en langs de Middenhof;
- diverse maatregelen ter versterking van de ecologische infrastructuur (zoals genoemd onder 2.3).

Uitvoering

In de eerste plaats vindt tijdens aanleg van de glastuinbouwlocatie controle van de maatvoering van de diverse groenelementen plaats. Circa vijf jaar na aanleg vindt controle van de inrichtingsmaatregelen (beplanting) plaats.

2.5. Energie en afval

Energievoorziening en energieverbruik

Uitgangssituatie

In het bestemmingsplan is aangegeven dat gestreefd wordt om de warmtevoorziening te laten plaatsvinden door levering van restwarmte van BASF via een collectief warmtenet en een collectieve c.v.-ketel. Tevens wordt ernaar gestreefd om de levering van CO₂ te laten plaatsvinden via BASF door middel van een collectief leidingennet. Een en ander hangt nauw samen met de besluitvorming bij BASF. Indien de levering vanuit BASF niet uitvoerbaar blijkt, dan vormt clustering van bedrijven (energievariant 2) het uitgangspunt.

Doel van het onderzoek

Nagegaan wordt of de wijze van energievoorziening en het daarmee verbonden energieverbruik overeenkomt met hetgeen is opgenomen in MER en bestemmingsplan. Indien voor een andere wijze van energievoorziening is gekozen dan in het bestemmingsplan is aangenomen en/of indien het energieverbruik relatief hoog uitvalt kan in overleg met energieleveranciers en tuinders worden nagegaan of verbeteringen kunnen worden aangebracht.

Uitvoering

Na volledige aanleg van de glastuinbouwlocatie wordt in samenwerking met de betrokken energieleverancier(s) de feitelijke wijze van energievoorziening van de bedrijven geïnventariseerd. Met behulp van kengetallen wordt het feitelijke energieverbruik ingeschat.

2.6. Verkeer, woon- en leefmilieu

Verkeersveiligheid

Uitgangssituatie

Met de aanleg van een nieuwe rotonde ten behoeve van de ontsluiting van het glastuinbouwgebied wordt het aansluitpunt N289/A58 aangepast conform de ontwerpprincipes van duurzaam veilig. Alle afslagbewegingen (ook naar de glastuinbouwlocatie) worden hierdoor op één punt geconcentreerd. Door de rotonde wordt het verkeer gedwongen om langzaam te rijden. Het langzaam landbouwverkeer tussen de Oesterdam en de aansluiting op de A58 wordt geheel van de N289 geweerd.

Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is na te gaan of de nieuwe ontsluiting problemen met betrekking tot de verkeersveiligheid tot gevolg heeft. Indien nodig kunnen aanvullende maatregelen worden getroffen.

Uitvoering

Aan de hand van de gegevens uit de VerkeersOngevallenRegistratie (VOR) en gegevens die bij de gemeente bekend zijn wordt het aantal verkeersongevallen gepeild. Dit onderzoek zal plaatsvinden in het kader van het gemeentelijke verkeersbeleid, en maakt geen deel uit van dit evaluatieprogramma.

2.7. Samenvattend overzicht evaluatieonderzoek

Op grond van het bovenstaande wordt onderstaand een overzicht gegeven van de onderzoeksactiviteiten. De uitvoeringstermijnen worden aangeduid in relatie tot de realisering van onderdelen van de glastuinbouwlocatie.

onderdeel evaluatieprogramma	activiteit	termijn
waterkwaliteit	meten waterkwaliteit op 2 plaatsen	bij voorkeur jaarlijks, na realisering glastuinbouwlocatie
invloed van assimilatiebelasting	nagaan of afschermende voorzieningen zijn aangebracht	na volledige invulling glastuinbouwlocatie
versterking ecologische waarden en ecologische infrastructuur	bepalen bereikte natuurwaarden	2, 7 en 12 jaar na aanleg glastuinbouwlocatie
duurzame ruimtelijke kwaliteit glastuinbouwgebied	nagaan of ruimtelijke kwaliteit overeenkomt met bedoelingen uit MER en bestemmingsplan via controle maatvoering en beplanting	tijdens en circa 5 jaar na aanleg glastuinbouwlocatie
energievoorziening en energieverbruik	nagaan of energievoorziening en -verbruik overeenkomen met MER en bestemmingsplan	na volledige aanleg glastuinbouwlocatie
verkeersveiligheid	peiling aantal verkeersongevallen	in kader gemeentelijk verkeersbeleid

Verantwoordelijkheid uitvoering evaluatieonderzoek

Op grond van artikel 7.39 Wet milieubeheer wordt het evaluatieonderzoek uitgevoerd door het bevoegd gezag, in dit geval de gemeenteraad van Reimerswaal. Omdat de N.V. Landbouwmaatschappij "De Bathpolders" na ontwikkeling van de glastuinbouwlocatie zal worden ontbonden, zal de initiatiefnemer zich inspannen voor het maken van duidelijke afspraken met de Vereniging van Eigenaren van de glastuinbouwlocatie met betrekking tot het verlenen van medewerking en het verstrekken van alle inlichtingen die redelijkerwijs nodig zijn om het onderzoek uit te kunnen voeren.

Verslag evaluatieonderzoek

Van het onderzoek zal een verslag worden opgesteld. Zoals artikel 7.41 Wet milieubeheer aangeeft, zal een exemplaar van dit verslag worden gestuurd aan de initiatiefnemer, de Commissie voor de milieueffectrapportage en aan de wettelijke adviseurs. De wettelijke adviseurs zijn de Inspecteur milieuhygiëne en de Directie Zuidwest van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Verder zal het verslag worden toegezonden aan de Vereniging van Eigenaren. Daarnaast zal het verslag bekend worden gemaakt door publicatie in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan twee maal een verslag van het evaluatieonderzoek op te stellen, te weten 5 jaar respectievelijk 12 jaar na aanleg van de gehele glastuinbouwlocatie.

Nemen van maatregelen

Artikel 7.42 Wet milieubeheer bepaalt dat wanneer de werkelijke milieueffecten belangrijk nadeliger zijn dan was voorspeld, de gemeente, voorzover dat naar het oordeel van de gemeenteraad nodig is, nadere maatregelen treft om deze gevolgen zo veel mogelijk ongedaan te maken.

